

История на доброволците от Сръбско-българската война – 1885 г. **Йорданъ Венедиковъ**

II. Формиране и походи на доброволците чети

5. Упътване доброволците към сръбската граница.

Походът на 2-а и 3-а Софийски дружини, Пловдивската чета, Шуменската дружина, 1-а Софийска (9-а Опълченска) дружина, Македонският батальон и Ученическият легион. Тръгването на Бургаската чета и връщането ѝ на турската граница.

Между това работителите се заплетоха. До като очакваната война със Турция ставаше все по-малко вероятна, появи се нова опасност. Сърбителите бързо мобилизираха войските си, и влязоха към турската граница там ги насочиха към нашата и започнаха да искат български земи, като възнаграждение, защото България се увеличавала твърде много със присъединението на Южна България. Във същото време сръбското правителство изпращаше тайни агенти във граничните околии да подстрекават чрез подкупи населението да иска да се присъедини към Сърбия. Населението, напротив, подигна тревога и поиска войска, защото се боеше да не би сърбителите ненадейно да окупират околиците им.

Поради това военният министър разпореди дружините от народното опълчение във граничните околии да се съберат, въоръжат и изпратят на сръбската граница; изпрати и някои роти от запасните дружини, а на 2-и септември заповед да и на 2-а Софийска доброволска (опълченска) дружина да замине за Брестник, като отдели сърбителите и черногорците и безъ оръжие, подъ надзоръ, да ги изпрати във Южна България.

Както се каза, прегледът на доброволците, които се назначиха във тая дружина, започна едва на 26-и септември, та дружината още не била добре съгласна, нито добре организирана. Освенъ това на някои доброволци не се хареса военното началство във дружината, та се преместиха във 3-а дружина. Така че съставът на дружината съвсемъ намал.

Дружината на 30-и септемврий въ стройни редове съ пѐсни замина за Брѐзникѐ. На излизане отъ града нѐколко черногорци искаха да извадятъ отъ строя едно черногорче, което не искаше да се отдѐли отъ дружината; стана сборичкване, въ което единъ черногорецѐ падна раненъ съ щикѐ.

Вечерта дружината стигна въ Перникѐ, а на другия. день — въ Брѐзникѐ. Тука се съставиха окончателно списъцитѐ на доброволцитѐ по чети. Дружината броеше 770 души. Четитѐ се командуваха: 1-а чета — отъ Н. Поповѐ, ветеранъ отъ сръбско-турската и руско-турската войни и кавалерѐ на руския орденѐ за храбростѐ; 2-а чета — отъ руския фелдфебелѐ Евтимѐ Баранниковѐ, ветеранъ отъ руско-турската война; 3-а чета — отъ Дянко Караджовѐ; 4-а чета — отъ адвоката Иванѐ Алексиевѐ. Назначението на дружината бѐ да бѐде резервѐ на ротитѐ въ Трънѐ и Царибродѐ и на войскитѐ въ Кюстендилѐ.

Кѐмъ това време се отнася и приемането на юнкеритѐ доброволци. Военното училище по онова време имаше петъ класа; три общи подготвителни — младши, срѐденъ и старши и два специални — първи и втори. Ученицитѐ отъ тритѐ подготвителни класа се наричаха възпитаници, а отъ специалнитѐ — юнкери. При провъзгласяването на Съединението юнкеритѐ отъ втори специаленъ класѐ току-що бѐха произведени въ чинѐ подпоручици, а тия отъ първи специаленъ класѐ съ обявяването на мобилизацията бѐха произведени портупей юнкери (офицерски кандидати) и изпратени по частитѐ. За възпитаницитѐ отъ старшия общи класѐ, които вече бѐха причислени за юнкери и които бѐха на възраст не повече отъ 17 години, най-напредѐ се реши да ги приготвятъ по съкратенъ курсѐ и да ги изпратятъ по частитѐ. На 8-и октомврий, когато се видѐ, че войната съ Сърбия е неизбѐжна и нуждата отъ началници въпиюща реши се инструкторитѐ на юнкеритѐ да се изпратятъ въ частитѐ, а самитѐ юнкери да се пуснатъ въ отпускъ. Обаче юнкеритѐ, които горѐха отъ желание да отидатъ въ частитѐ и за тая целъ се обучаваха съ най-голѐмо усърдие, настояха да бѐдатъ изпратени въ частитѐ. Като нѐмаха законно основание да ги мобилизиратъ, отъ Военното министерство имѐ разрешиха да постѐпятъ доброволци съ право на взводни подофицери. По-голѐмата частъ отъ юнкеритѐ се възползуваха отъ това разрешение. Една група отъ 28 души постѐпи въ 3-ата и Запасната дружини отъ 1-и полкъ, които заминаха за сръбската граница, а другитѐ юнкери — въ други части.

Между това отъ сръбската граница идваха все по-сериозни сведения. Поради това още на 6-и октомврий военния министърѐ телеграфира на доброволскитѐ дружини, които отъ Търново и Шуменѐ се готвѐха да трѐгнатъ за Южна България, да чакатъ.

Същия ден, 6-и октомври, сутринта бързо тръгна от София за Пловдив 3-а Софийска доброволска дружина, както изглежда, без да се допита до Военното министерство, и военния министър не направи разпореждане да се върне.

Между това княз Александър, обезпокоен от попълзновенията и военните мръкни на сърбите, дойде от Пловдив в София с цел да обиколи западния корпус и да успокои населението. От София на 6-и октомври той изпрати Грекова да занесе на крал Милана приятелско писмо, в което го молеше да не прекъсва приятелските отношения между двата братски народа. На 7-и октомври, когато князът, пътувайки за Кюстендил, бързо отминал Радомир, настигна го стражар и му предаде телеграмата, с която крал Милан му съобщава, че не иска да приеме Грекова, защото му носил предложение за съюз против Турция.

Князът веднага се върна в Радомир, отдето влезе в телеграфически разговор с министрите в София. Той и министрите бързо са убедени, че войната с Сърбия е въпрос

на часове и затова с негово съгласие военният министър разпреди телеграфически: капитан Кавалов да изпрати две чети от 2-а Софийска доброволческа дружина от Брестник в Сливница. Запасните дружини от Русе и Ловеч и Шуменската доброволческа дружина от Шумен да отидат в Видин. Пловдивската чета от Търново да замине за Берковица. А на 3-а Софийска доброволска дружина телеграфира да се върне.

Последната — 3-а Софийска дружина — под командата на Бобевски бързо стигнала в Ихтиман. Бобевски не отговори веднага, че се връща, та военният министър на 8-и телеграфира до коменданта в Пловдив: „Бобевски с дружината да се върне веднага. Вчера бързо в Ихтиман, телеграфирах му да се върне”.

Бобевски, след като престоя в Ихтиман в едnodневно колебание, на 9-и тръгна обратно и вечерта стигна в Нови хань.

Написано от ivailo

Вторник, 07 Февруари 2012 23:38

Вижда се, че привличането на доброволци от 2-а дружина и своеволното тръгване от София с компрометирали основателно Бобевски, та военният министър запов да след завръщането му в София да се отстрани от дружината, а за дружинен командир да се назначи поручик Зафировъ, и запов да след като се отстранят сърбит, дружината да замине за Сливница.

На 10-и октомври дружината стигна в София. Командуването ѝ пое поручик Зафировъ. Това се отрази много зле върху дружината. Едни бѣха избѣгали още при началството на Бобевски; на други Бобевски подъ разни предлози даде отпусък и трети, около 30 момчета орханци, избѣгаха презъ нощта на тръгването, навѣрно подстрекавани от смѣненото началство. Даже нѣкои отъ четниците и отъ подчетниците, подстрекавани отъ Бобевски, отказаха да служатъ по-нататъкъ. Следъ като се очисти отъ тоя изметъ и се докомплектува съ кадъръ отъ 20 души подофицери и редници, единъ трѣбачъ и единъ барабанчикъ, дружината трѣгна вечерта на 11-и октомври отъ София за Комшица, за да усили Смолченския отрядъ и презъ нощта стигна в Шияковци. Тукъ поручикътъ направи прегледъ на дружината и съ разрешението на другаря на военния министъръ уволни 9 души болни. Останалитѣ, всичко 340 души, отъ четири чети преустрои в две чети и състави имененъ списъкъ. Кои сѣ началницитѣ на четитѣ в списъка не е означено и не се знаятъ.

На 12-и дружината стигна в Бучино.

Капитанъ Каваловъ в Брѣзникъ съгласно телеграмата отъ военния министъръ на 8-и октомври сутринта изпрати в Сливница 1-а и 3-а чети. За общъ командиръ на дветѣ чети бѣ назначенъ поручикъ Шиваровъ, комуто се заповѣ до да укрепи Драгоманския проходъ и Сливнишката позиция. Поручикътъ на 9-и дочака четитѣ при Драгоманъ, остави едната да укрепя прохода, а другата заведе на Сливнишката позиция и започна да строи окопи.

Както се каза, 1-а Пловенска чета бѣ готова да трѣгне за Сливенъ на 5-и октомври; липсваха само шинели. Окръжниятъ управителъ телеграфира в Военното министерство, че ще изпрати четата безъ шинели, понеже времето е топло, а шинелитѣ ще изпрати, когато бѣ датъ готови.

На 6-и октомври той получи телеграмата на военния министъръ — четата да не трѣгва, а на 7-и — друга телеграма — четата подъ командата на подпоручикъ

Написано от ivailo

Вторник, 07 Февруари 2012 23:38

Николов да тръгне за Берковица по маршрутът: 8-и — Ново село, 9-и — Курменчикъ, 10-и — Ловечъ, 11-и — почивка, 12-и — Микре, 13-и — Ябланица, 14-и — Орхание, 15-и — почивка, 16-и — Враца, 17-и — Берковица.

Дали подпоручикъ Николовъ е завелъ четата, кога е тръгнала, дали е спазила маршрута, не се знае. Споредъ доброволеца В. Кинова четата престояла въ Враца единъ день и ходили съ пушките въ черква, дето имъ чели „четиво, като на опело“.

На другия день, разказва Киновъ, пътували отъ Враца за Берковица. Разбрало се, че отиватъ за Сърбия.

За пристигането на четата въ Берковица нѣ кой си поручикъ Димитриевъ е подалъ на 21-и октомврий отъ Берковица до военния министъръ следващата телеграма:

„Четата доброволци отъ Търново пристигна въ Берковица. Кому да я предамъ и какъ ще започне дѣло за доволствието“.

Отъ тая телеграма се вижда, че не подпоручикъ Николовъ, а поручикъ Димитриевъ е завелъ четата, и че, както изглежда, четата е закъсняла нѣ кой день.

На телеграмата военниятъ министъръ отговори :

„Вие ще я командувате. Съобщете ми числения съставъ и обявете на доброволците, че сѣ подчинени на военните закони. За самоволна отлъчка или за бѣгство съ казионно имущество ще се предаватъ на воененъ съдъ като дезертъри. Обръщайте се къмъ гражданските власти за доволствие на четата по реквизиционенъ начинъ“.

Споредъ В. Киновъ въ Берковица четата останала около една недѣля, обучавала се и произвела стрелба.

Една нощ неизвестно по чия заповед четата биде вдигната по тоевога, по тува цела нощ и цела ден и стигна във Бели лоградчикъ.

Военният министър биде телеграфирал на Шуменската доброволска дружина да не заминава за Сливен и след тая заповед телеграфира да тръгне незабавно по железницата за Русе и от там за Видинъ.

На 8-и октомври дружината тръгна пеш от Шумен за гара Каспичанъ, от дето по железницата стигна във Русе късно през нощта. От гарата биде заведена във Общинското управление, и от там градските агенти ги разквартируваха из дворовете и ханицата. Някои, обаче, останаха да нощуват на полето.

Тая небрежност разгневи много доброволците, и те настояха да заминат час по-скоро за Видинъ.

На другия ден — 9-и октомври, 1-а Добричка, 2-а Свищовска, 3-а Варненска и 4-а Балчишка чети се натовариха на австрийския параход Тегетовъ и два шлепа закачени за него и заминаха за Видинъ. 5-а Русенска и 6-а Шуменска чети заедно с дружинния си командир останаха във Русе да пътуват с друг параход. Параходът Тегетовъ спираше на пристанищата Свищовъ, Никополъ, Орехово и Ломъ. Навсякъде доброволците биде посрещани и гощавани най-радушно, а във Свищовъ биде поздравени и с топовни гърмежи от един изоставен турски топъ. На следващия ден във 5 часа вечерта стигнаха във Видинъ, посрещнати най-радушно от гражданите и властите и разквартирувани по домовете.

Във Видинъ четите престояли до 12-и октомври. През това време 4-а Балчишка чета, по думите на Б. Клачевъ, била разформирувана и разпределяна между останалите три чети. Във официалните документи няма подобно разпореждане. Може би това да е станало с Никополската чета, която не се поменава по нататък,

На 12-и октомври военният министър заповед да телеграфически на Узунова да изпрати доброволците във Кула и още една рота войници във Брестово, и там да се

укрепятъ. Още сѝ щия день четиритѝ чети трѣгнаха за Кула. На другия день бѝ ха посрещнати отъ Кулчани съ цвѝтя и „ура”. Влѝ зоха въ подчинение на командира на Кулския отрядъ поручикъ Николаевъ. Разположиха се въ училището и се нахраниха добре. На 15-и октомврий 3-а Вариенска чета бѝ изпратена въ Брѝ говския участъкъ и влѝ зе въ подчинение на подпоручикъ Тодоровъ Ангелъ. На четата бѝ дадено да охранява границата — р. Тимокъ — отъ с. Черномащица до Коилово, а по-късно проширена отъ Бракъоици до Брѝ гово.

5-а Русенска и 6-а Шуменска чети се забавиха неизвестно по какви причини по-дълго въ Русе. Тука къмъ тѝ хъ се присъединиха и други доброволци отъ разни страни и отъ Варна. Съ последнитѝ бѝ Манолъ С. Кръстевъ, ученикъ отъ Солунската гимназия. Безъ средства, той успѝ ль съ параходъ да стигне въ Цариградъ, отъ тамъ — въ Варна, отдето съ други доброволци настига дружината въ Русе и потѝ пя въ Шуменската чета.

На 23-и октомврий 3-а Варненска чета бѝ извикана въ Кула при дружината. Сѝ щия день по заповѝ дъ на капитанъ Узуновъ бѝ разпоредено дружинния командиръ съ часть отъ четитѝ да отиде въ Рабово, а останалитѝ да отидатъ въ Бойница. Изглежда, че командирътъ на дружината изпратилъ въ Бойница 1-а Добричка и 4-а Балчишка чети. 2-а Свищовска повелъ лично по пѝ тя при Периловци срещналъ 3-а Варненска чета и заедно съ Свищовската я завелъ въ Рабово.

Въ това положение сѝ останали доброволцитѝ до обявяването войната — 2-и ноемврий.

Въ Шуменъ, когато вѝ роятността за война съ Сърбия стана голѝ ма, захванаха да се записватъ нови доброволци. Къмъ 25-и октомврий се събраха, обмундироваха и въорѝ жиха 120 души, предимно поборници и опълченци. Тѝ успѝ ха да настигнатъ дружината преди почване военнитѝ действия.

До 25-и октомврий северниятъ отрядъ, който бранѝ ше Видинската област и въ който влизаха нашитѝ доброволци, бѝ подчиненъ на военния министъръ. Следъ това той влѝ зе въ състава на действуващата армия и получаваше заповѝ ди направо отъ Щаба на главнокомандующия.

Написано от ivailo

Вторник, 07 Февруари 2012 23:38

Четата на Дворянова, както се каза, тържествено изпратена, тръгна от Русе за Пловдив на 6-и октомврий. На 7-и октомврий последва разпореждането запасната дружина от Русе да замине по Дунава за Видинъ. Председателят на доброволският комитет в Русе се досъти, че изпращането на четата за Пловдив е неуместно, та телеграфира на Дворянова, който бѣ стигналъ в Бѣла, да спрѣ и чака измѣнение на маршрута. Въ същото време председателят пита телеграфически Военното министерство дали

не трѣбва да се измѣни маршрута на четата. От министерството отговориха четата да тръгне за Свищовъ, дето в 10 часа преди пладне на 9-и ще има параходъ, който ще я принесе в Видинъ. Председателят протелеграфира тая заповѣд на Дворянова на 8-и привечеръ.

Четата същия денъ, следъ като се навечеря, тръгна за Свищовъ, дето стигна на разсъмване и се разположи в казармата. На мръкване четата се натовари на единъ австрийски параходъ и на 10-и слѣзе в Видинъ.

На 11-и октомврий следъ общъ прегледъ на войските от гарнизона, частитѣ, назначени за границата, заминаха. Дворяновата чета замина за Бѣлоградчикъ — Чупрене, дето стигна на 13-и октомврий. Тя зае граничния участъкъ от с. Стакевци до с. Превала, съ цель да охранява пътя за Пиротъ презъ прохода Св. Никола.

Сандровската чета тръгна от Варна къмъ края на 1 октомврий по желѣзницата за Русе. По пътя къмъ нея се присъединиха 37 души учители и ученици от Разградъ и нѣколко души от Русе. От Русе четата продължи пътя по Дунава съ параходъ и стигна в Видинъ на 3-и октомврий. Тука къмъ нея се присъединиха нѣколко студенти, пристигнали от Западна Европа; между тяхъ имаше и двама хървати.

На 1-и ноемврий по заповѣд на началника на крепостта капитанъ Узуновъ четата бѣ въорѣжена от поручикъ Дворяновъ съ пушката бердана. Той лично престреля всѣка пушка преди да я предаде на доброволеца.

Следъ това четата бѣ заведена в черква, дето в присѣствие на началника на крепостта и щабъ му митрополитъ Антимъ я подведе подъ клетва.

9-а опълченска дружина в Пловдив не остана по назад от другите части. Войната със сърбите ѝ се видя като най-благоприятния изход от много несполучливото положение, в което прекарваше вече два месеца. Младежката склонност към рисковите предизвикателства у доброволците неописуем възторгъ.

Сутринта на 2-и ноември дружината се събра и построи на площада „Джумаята“ без македонските харамии, които се отделиха, за да образуват отделен партизански отряд под началството на капитан Паница. Тук се прочете от коменданта височайшата заповед по армията за обявяването на войната.

Доброволците отговориха с гръмоподобно и продължително „ура, да живее България, да живее княза!“

Точно в 8 часа дружината тръгна за гарата, дето чака докато се натоварят 1-а и 4-а дружини от 1-и Софийски полк. В 2 часа след пладне дружината се натовари и тръгна.

Железният път от Пловдив до София още не беше свършен. Последната гара беше Саранбей. Там дружината слезе от влака, прегази Марица, продължи пътя за Ветрен и пренощува над селото.

На 3-и ноември дружината продължи пътя за София. Тя вървеше след 1-а и 4-а дружини от 1-и полк. След пладне дружината заедно с 1-и полк стигна в Ихтиман и се спрече да си приготи топла храна и да ношува. Обаче командирът на 1-и полк получи от щаба на армията екстренна телеграма:

„Вървете за София с колкото войска имате под ръка ноще. Дайте заповед на всички ешлон да ви следва. Не трябва да губите нито минута.“

Поради това дружината подир половин часова почивка тръгна отново след 1-и

Написано от ivailo

Вторник, 07 Февруари 2012 23:38

полкъ, и вечерята към 8 часа стигна във Вакарелъ. Тука италианските предприемачи и работници, които строеха желѝзния път Саранбей—София, бѝха устроили кухни, във които непрекъснато се варѝше храна във нѝколко казана. До кухните на открито бѝха устроили столови от нѝколко реда маси, на които бѝха сложени паници съ топла храна. Доброволците от пътя бѝха заведени право по масите и се подкрепиха, благославяйки работниците и техния народъ. Тука дружината почина нѝколко часа, подтегна изпод салите се царвули и във 12 часа през нощта трѝгна отново следъ 1-и полкъ. Към обѝдъ на следващия ден, 4-и ноемврий, дружината заедно съ 1-и полкъ стигна във София. Вестта, че ще пристигне Софийския полкъ и Софийската доброволска дружина, бѝсе разнесла във София, във която вече бѝха се чули топовните гърмежи от боя при Драгоманъ. Голѝмо множество мѝже, жени, ученици бѝха излъзали да посрѝщнат своите близки и своята надежда. Радостта бѝгола ма; това бѝха първите войски, които пристигаха от Южна България. Те бѝха изминали разстоянието Вѝтрень—София, 85 километра, за 30 часа.

Въ началото бѝрешено Македонският баталионъ и Ученическият легионъ поне на първо време да останат във Бойково и Пловдивъ, толкова повече, че заета съ пренасяне на редовни войски. При обстоятелството, че отношенията съ Турция ставаха все по миролюбиви, македонците и легионерите ставаха все по нетърпеливи. Македонците открито заявиха, че ще се разбунтуват и ще заминат безъ позволение, ако не ги изпратят на бойното поле. По ходатайството на Ризова от Щаба на армията разрешиха на македонците и на легиона да заминат, но по обикновен път.

На 3-и ноемврий Македонският баталионъ слѝзе от Бойково във Пловдивъ, превъорѝжи се съ бердани трѝгна на 4-и ноемврий сутринта и вечерята стигна във Пазарджикъ. Времето бѝше добро, но пътя, дълъгъ 36 километра, бѝуморителенъ.

После обѝдъ същия ден комендантът поздравя легиона съ трѝгване и благодари на легионерите за отличното поведение по отношение на гражданите. Той заповѝда легионътъ веднага да трѝгне и да стигне във София колкото се може по-скоро.

Легионътъ веднага трѝгна съ пъсенята:

„Настана денъ да вървимъ,

Братя мили да спасимъ.”...

Едва легионът се изтегли от Пловдив и мръкна. Дигна се буря от прахъ, а следъ това завалъ дъждъ. Пътят се обърна на рѣка отъ калъ. Той бѣ заетъ отъ обозитѣ на войскитѣ, които пътуваха по желѣзницата. Легионеритѣ се придържаха въ дъсната страна на шосето. Тѣ нѣ маха шинели и платница и бѣха измокрени до коститѣ. Късно презъ нощъта легионътъ стигна въ Пазарджикъ и се разположи на квартира.

На другия денъ, 5 и ноемврий, походътъ продължи. Времето бѣ дъждовито и вѣтровито. На минаване презъ Бошуля добри селяни бѣха извадили две бѣчви вино и почерпиха всѣки доброволецъ по чаша вино. Вечерьта македонцитѣ и легионеритѣ стигнаха въ Вѣтрень. Селото бѣ препълнено съ войски, които бѣха пътували съ желѣзницата, та квартири едва се намириха. Особено бѣ трудно положението на легиона, който пристигна въ тъмно и имаше около 30 изостанали. Единъ ученикъ легионеръ се помина отъ простуда и голѣма умора.

На сутринъта се даде топла храна, и после всички нойски се оттеглиха по шосето. Времето ставаше все по-лошо, дъждътъ започна да се обръща на снягъ. Многото войски затрудняваха движението. Вечерьта всички части стигнаха въ Ихтиманъ и коекакъ се разположиха на квар

тири. Отъ легиона имаше 40 изостанали, които се прибраха презъ нощъта. 8 души заболѣха.

Въ Ихтиманъ дружинитѣ вечеряха и закусиха топла храна.

Презъ нощъта 6-и полкъ, който бѣше стигналъ въ Ихтиманъ, получи заповѣдь:

„Оставете раницитѣ и обоза и следвайте безъ спиръ. Положението е критическо”.

Сутринъта на 7-и, когато се водѣше решителния бой на Сливница, македонцитѣ и легионеритѣ тръгнаха за София. Стражаръ предупреждаваше частитѣ да бързатъ, защото нуждата отъ войска е голѣма.

Всички вървяха бърже безъ да спратъ. Само въ Вакарелъ се даде почивка, но топовните гърмежи отъ Сливница започнаха да се долавятъ отъ ония, които имаха по-остъръ слухъ. Това подбуди всички да бързатъ. Привечеръ пристигнаха въ Нови Ханъ и се готвяха да ношуватъ, но се получи заповѣдъ да се продължи движението и да се взематъ охранителни мѣрки. Нашите дружини тръгнаха подъ прикритието на патрули и следъ голѣма умора сутринята стигнаха въ София и се разположиха на квартири.

Тъй като сражението при Сливница бѣ спечелено, ученическиятъ легионъ остана въ София до 13-и ноемврий, а Македонскиятъ баталионъ почива до 11-и и на 12-и ноемврий после обѣдъ тръгна. Вечерята ношува въ Костинбродъ, на другия день — въ Гинци, а на 14-и — въ Славиня.

При обявяване на войната Бургаската доброволска чета бѣ събрана цяла въ Казанклице. На 3-и ноемврий надвечеръ единъ стражаръ донесе отъ Бургасъ прокламацията, съ която се съобщаваше, че Сърбия е обявила война на България.

Когато командирътъ на четата прочете прокламацията на събраните доброволци, едно мощно и продължително ура проглуши селото. Неописуемо въодушевление, смѣсено съ голѣма умраза и жажда за отмъщение обзе всички, и те пожелаха веднага да заминатъ за бойното поле. Четникътъ имъ обясни, че безъ разрешение не може да напускатъ границата, и че той ще иска разрешение отъ главнокомандувачия. Но тъй като на другия день имаше параходъ отъ Бургасъ за Варна, доброволците настояха да тръгнатъ веднага и да пътуватъ презъ нощта, за да могатъ да заварятъ парахода на другия день и презъ Варна и Русе да стигнатъ въ Видинъ.

Като видѣ, че не ще може да ги спре и че ще тръгнатъ безъ него, командирътъ на четата реши да тръгне съ тяхъ, но изпрати напредъ доброволеца Захари Димитровъ, който съ собствения си конь служеше като адютантъ и му

заповѣда да стигне въ Бургасъ, да предупреди парахода да чака и да иска телеграфически разрешение отъ главнокомандувачия.

Четата трѣгна по околенѣ пътъ, за да не мине презѣ Факия, дето дружинния командирѣ можеше да я спре и по-вѣрне; Захарий Димитровѣ, обаче, трѣгна по шосето и въ 9 часа вечерѣта бѣше въ Факия. Докладва на дружинния командирѣ, че той отива въ Бургасѣ да моли телеграфически главнокомандуващия да разреши на четата да отиде на бойното поле. Дружинниятѣ командирѣ пъкъ му съобщи, че дружината трѣгва за Ямболѣ, за да замине по желѣзницата.

Сутринѣта въ 9 ч. 3. Димитровѣ стигна въ Бургасѣ и докладва за всичко на началника на Бургаския отрядѣ. Последния се възмути, задето безѣ разрешение сѣ напуснали границата и се закани да даде подѣ сѣдѣ командира на четата, а доброволцитѣ да прѣсне по дружинитѣ.

По молбитѣ на Димитрова, имайки предѣ видѣ патриотизма на доброволцитѣ, началникѣтѣ на отряда капитанѣ Бѣловѣ се съгласи да се повѣрне четата на границата и тамѣ да чака разрешение отѣ главнокомандуващия. Четата, имайки предѣ видѣ наказанието, което я очаква, се вѣрна отѣ пътя, а Димитровѣ съ разрешение на началника на отряда телеграфически помоли Н. В. княза да даде разрешение. Но следѣ нѣколко дена получи отѣ Сливница следния телеграфически отговорѣ.

„Тукѣ има достатѣчно войски. Бургаската доброволска чета да остане да пази турската граница“.

Александѣръ.”

Четата остана да охранява границата до 18-и януарий, когато бѣ смѣнена отѣ редовна войска. promacedonia.org